

ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ КІЛЬКІСНИХ ХАРАКТЕРИСТИК У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Полицук І.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – ст. викладач Чепелюк А. Д.

Числівником називається повнозначна змінна частина мови, до складу якої входять слова, що означають число, кількість предметів і їх порядок при лічбі.

Але для того, щоб ми побачили числівник таким, як сьогодні, він пройшов тисячі років свого розвитку. Ще з давніх-давен людині було необхідно мірило задля того, щоб віднайти себе у космосі, порівняти себе зі світом. Саме з бажання людини, знайти своє місце у світі, стало поштовхом до зародження поняття «число».

Так, наприклад, коли в давнину людина хотіла показати, скільки у неї тварин, вона брала мішок, і складала у нього стільки камінчиків, скільки тварин, власне кажучи, вона мала. Від цієї дії, до речі, пішло слово «калькулятор». На латині «calculus» означає – «камінь»

Розрізняють такі групи числівників:

- Кількісні (*Kardinalzahlen / Grundzahlen*): *eins* – один, *zwei* – два.
- Порядкові (*Ordinalzahlen / Ordnungszahlen*): *der erste*- перший, *der zweite*- другий...
- Дробові (*Bruchzahlen*): *ein drittel / Drittel* – одна третина.
- Розмножувальні (*Vervielfältigungszahlwörter; Wiederholungszahlwörter*): *dreifach* -втричі, в три рази; *zweimal* – два рази, двічі
- Типові (*Gattungszahlwörter*): *zweierlei* – двоякий, *dreierlei* – троякий.
- Сурядні сполучники (прислівники) (*Einteilungszahlen / Zahladverbien*): *erstens* – по-перше, *zweitens* – по-друге.
- Невизначені числівники (*unbestimmte / indefinite Zahladjektive*): *andere* інші, *einzig* єдині.
- Дистрибутивні або розподільні (*Distributiv - oder Verteilungszahlen*): *je 2* – по дві.

Кількісні числівники позначають певне число осіб або предметів *eins* – один, *zwei* – два і відповідають на питання *wie viel?* – скільки?

Але не тільки цифри може надати кількісну характеристику тому чи іншому предмету.

Кожен день у нас виникає необхідність виміряти предмети, масу, речовину, відстань приблизно або точно.

За допомогою невизначених числівників *zahlreich*, *zahllos*, *ungezählt* виражається більш-менш велика кількість або повнота; з *gesamt*, *ganz* все в цілому, з *wenig*, *verschieden*, *gering*, *einzel*, *vereinzelt* більш-менш малу кількість або повноту.

В якості мовних найменувань подібних засобів вимірювання застосовуються: 1) вже наявні в мові лексеми, що набувають значення приблизної кількості: *der Korb* – корзина, *der Eimer* – відро; 2) створюються нові слова для цієї ж мети: *der Teil* – частка, часточка, *der Schober* – стіг, *die Ladung* – віз.

Найвідоміші математики і філософи Стародавнього Вавилону, Стародавньої Греції і, пізніше, Індії вважали, що числа можуть демонструвати принципи, на яких заснована світобудова, а також закони часу і простору. Грецький філософ Піфагор говорив: «Все в світі є числа»

Так як числа використовувалися богами для управління світом, вони, як вважалося, мали специфічні символічні значення. Числа використовувалися як основа в музиці, поезії, архітектурі та мистецтві.

Числівник у Німеччині має яскраво виражений символічний аспект. Числа можуть виражати не тільки кількість, вони мають і психологічний вплив на людину, можуть стати причиною людських невдач (як, наприклад, число 13), чи, навпаки, перемог. Вважалося, що числа мають неабиякий вплив на долю людини, через що їм приписали магічну силу. Така віра у силу чисел в певній мірі пов'язана з німецьким менталітетом.

Так, наприклад число "три" служить символом щастя: *Dreizahl - Glückszahl*. Три рази сплюнути через плече (*das dreifache Ausspucken über die Schulter*) – це теж приносить щастя.

Числівник має настільки широке коло вживання та широкий спектр, що він часто використовується у німецьких фразеологізмах. Числівник розвився таким чином, що, показуючи кількість, він може також стати елементом якісної характеристики. Наприклад, головна характеристика у фразеологізмі «*wie sieben (acht, drei, vierzehn) Tage Regenwetter (aussehen)*» не кількісна, а якісна, показуючи, наскільки сильно похмурою є людина.

Отже, числівник не завжди виражає кількісну характеристику, а кількість, у свою чергу, не завжди потребує числівника, адже її у німецькій мові можна виразити як за допомогою числівників, так і за допомогою інших частин мови, а числівник можна показати не тільки з боку кількісної характеристики, але й якісної.

Поліщук, І. Засоби вираження кількісних характеристик у німецькій мові [Текст] / І. Поліщук ; наук. кер. А.Д. Чепелюк // Перекладацькі інновації : матеріали V Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 12-13 березня 2015 р. / Редкол.: С.О. Швачко, І.К. Кобякова, О.О. Жулавська та ін. - Суми : СумДУ, 2015. - С. 40-42.